

Bilag

Her indgår relevante områder fra Deloitte's Direktionsnotat af 8. april 2011 om løbende revision for 2010 og Direktionsnotat af 6. september 2011 om revision af regnskabet for 2010

Ved de enkelte områder er angivet et af nedenstående symboler, der viser Deloitte's vurdering af området
Områder der ikke har givet anledning til bemærkninger fra revisionen er ikke medtaget i bilaget.

Symbol	Betydning
	Der er tale om graverende forhold, f.eks. i form af en sandsynlig lovovertrædelse eller en væsentlig tabsrisiko.
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Afgørende/betydelige forhold hvor vi anbefaler hurtig handling
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter. Øvrige anbefalinger, herunder forhold der påvirker dagligdags aktiviteter.

Revisionsbemærkninger for 2010

Emne: Manglende registrering af tilgange på anlægsaktiver i det omkostningsbaserede regnskab	Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Observation Prioritet </p> <p>Som følge af ovenstående forhold er det vores vurdering, at anlægskartoteket pr. 31. december 2010 i det omkostningsbaserede regnskab er undervurderet med op til 423,2 mio. kr., bestående af det der mangler fra 2008 samt den værdiskabende del af forbruget i perioden 15. november til 31. december 2010. Dog vil nogle af de manglende aktiveringer vedrørende 2008 være anlægsklare nu, og dermed også være aktiveret. Det ændrer dog ikke ved vores overordnede vurdering af, at der er behov for en stillingtagen til hvorledes forretningsgangen omkring aktivering af anlægsaktiver kan ændres fremadrettet.</p> <p>Risiko</p> <p>Da cirka en tredjedel af forvaltningens anlægsinvesteringer typisk foretages i perioden 15. november – 31. december i 2010, er der efter vores vurdering risiko for, at manglende korrekt periodisering af anlægsinvesteringer medfører fejl i regnskabet, for så vidt angår driften, anlægsaktiverne, og egenkapitalen.</p> <p>Anbefalinger</p> <p>Det er vores anbefaling, at forvaltningen drøfter mulighederne med Økonomiforvaltningen, i regi af kommunens OBR-gruppe med deltagelse af Intern Revision, med henblik på eventuel ændring af forretningsgange, således at det sikres, at tilgange på anlægsaktiver fremadrettet udgør perioden 1. januar – 31. december, herunder vurderer muligheden for at aktivere anlægsinvesteringer vedrørende tidligere år.</p>	<p>Tidsfrist</p> <p style="text-align: center;">Ikke relevant</p> <p>Kultur- og Fritidsforvaltningen er orienteret om, at Økonomiforvaltningen allerede har afholdt møde med KS og Intern Revision og drøftet en løsning på problemet. Løsningsforslaget vil blive forelagt Kommunens arbejdsgruppe vedrørende omkostningsbaseret regnskab (OBR-gruppen) på et møde ultimo august 2011. Løsningsforslaget kan ifølge Økonomiforvaltningen implementeres uden tilpasning af det nuværende system og sikrer at alle udgifter som bogføres i året også vil kunne aktiveres i samme regnskabsår. Løsningsforslaget vil blive indarbejdet i regnskabscirculæret for 2011 som er bilag til Kasse- og Regnskabsregulativet.</p>	<p style="text-align: center;">Ikke relevant</p> <p>Løsningsforslaget er indarbejdet i regnskabscirculæret for 2011, og forvaltningen følger reglerne.</p>

Emne: Vedligeholdelsesefterslæb på København Kommunes ejendomme	Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Observation Prioritet </p> <p>Vi har som led i vores revision af Københavns ejendomme haft drøftelser med ledelsen omkring vedligeholdelsesstanden på Københavns Kommunes ejendomme. Vi har fået oplyst af ledelsen i Kejd, at der på nuværende tidspunkt forventes at være et vedligeholdelse efterslæb vedrørende udvendig vedligeholdelse på Københavns Kommunes ejendomme på ca. 2,6 mia. kr.. I beløbet er fratrukket bevilget vedligeholdelsesarbejde på skoleområdet på 600 mio. kr. Vi har ikke foretaget revision af det oplyste tal. På baggrund af vores drøftelse med ledelsen er det vores vurdering, at der er væsentlige skøn forbundet med denne opgørelse, men det rykker ikke ved ledelsens vurdering af, at der er et væsentligt vedligeholdelsesmæssigt efterslæb på Københavns Kommunes ejendomme. Vi har konstateret, at der i 2010 er afsat 211 mio. kr. til akut og planlagt vedligeholdelse af Københavns Kommunes ejendomme, hvoraf 66 mio. kr. er anvendt til akut vedligeholdelse. Vi har fået oplyst, at den akutte vedligeholdelse har været stigende gennem de seneste år, hvilket efter det oplyste skyldes ejendommens vedligeholdelsesmæssige efterslæb. Vi har endvidere fået oplyst af ledelsen, at der i vedligeholdelsesbudgettet for 2010 ikke har været penge til at afdække alle Københavns ejendommers arbejder der defineres med T1-prioritet, som betyder arbejder der skal udføres, idet der er risiko for personskade eller nedbrud – eller hvis der er behov for hastende/presserende udførelse i det kommende år.</p> <p>Vi har endvidere fået oplyst af ledelsen, at Københavns ejendommens selvrisiko er blevet sat op på ejendomsskader med virkning fra 2011. Ledelsen har estimeret, at forøgelsen af selvriskoen vil koste ca. 18 mio. kr. om året, der skal finansieres ud af budgettet for akut og planlagt vedligeholdelse. Såfremt der ikke kompenseres herfor i budgettet, til brug for akut og planlagt vedligeholdelse, vil det reducere de fremadrettede planlagte vedligeholdelsesarbejder på Københavns ejendomme.</p> <p>Risiko</p> <p>Det er vores vurdering, at det skønnede vedligeholdelsesefterslæb på Københavns Kommunes ejendomme forværrer som følge af fortsat manglende rettidig vedligeholdelse af Københavns Kommunes ejendomme.</p> <p>Anbefalinger</p> <p>Det er vores anbefaling, at der fastholdes fokus på opgørelse, herunder at der som minimum sikres tilstrækkelige ressourcer til at udbede ejendomme med T1 mærkninger.</p>	<p>Tidsfrist</p> <p style="text-align: center;">Ikke relevant</p> <p>Direktionen er enig i revisionens anbefalinger. Københavns Ejendomme udfører så meget vedligehold der er muligt indenfor den afsatte bevilling. Størrelsen af bevillingen er en del af den overordnede politiske prioritering. Kultur- og Fritidsudvalget er orienteret om vedligeholdelsesefterslæbet i fremsendte notat, der er forelagt udvalget 22.2.2011.</p>	<p style="text-align: center;">Ikke relevant</p> <p>I overførselsaftalen KBH I V/EKST og i budget 2012 er afsat ca. 460 mio. kr. til genopretning, heraf ca. 231 mio kr. vedr. folkeskoler. Grundbudgettet for 2012 anvendes udelukkende til akut vedligehold samt til efterkommelse af sikkerheds- og myndighedskrav (T1-sager). I det omfang, der afsættes midler til genopretning eller helhedsrenovering af bygninger til forbrug i 2012 og frem, integreres udestående sikkerheds- og myndighedskrav i genopretningen eller helhedsrenoveringen og udføres således via anlægsbevillinger og ikke via Grundbudgettet til vedligehold.</p>

Emne: Omkostninger og risiko for fiktive eller uautoriserede transaktioner	Ledelsens kommentarer og tiltag	Status Afsluttet
<p>Observation Prioritet</p> <p>Vi har gennemgået kontroller rettet mod risikoen for at omkostninger er overvurderet, fordi der indgår poster der vedrører fiktive eller uautoriserede transaktioner. Nogle kontroller på området er funktionsadskillelse, dels i forbindelse med godkendelse af omkostningstransaktioner, dels adgangen til stamdata. Det er vores vurdering, at effektiv funktionsadskillelse reducerer risikoen for at tilsigtede og utilsigtede fejl begås, men det er ledelsens ansvar at tage stilling til effekten af manglende funktionsadskillelse på et givent område under hensyntagen til vurdering af risiko og væsentlighed.</p> <p>I det opdaterede Kasse- og regnskabsregulativ med bilag fremgår det af bilag 4.1 Bilag om bogføring, at "I de tilfælde, hvor fakturaer kun godkendes af én person skal der hver måned foretages en udvidet budgetopfølgning (se note 6) af den budgetansvarlige, der skal sikre, at atypiske betalinger opdagges, og at der tages skridt til at få korrigeret eventuelle fejl".</p> <p>Det er i note 6 angivet, at "De konkrete krav og retningslinjer for anvendelsen af udvidet budgetopfølgning fremgår af fælles forretningsgang for udvidet budgetopfølgning".</p> <p>Vi har fået oplyst at de i note 6) angivne fælles vejledninger er under udarbejdelse i KS og dermed ikke forelå og er implementeret i 2010.</p> <p>Vi ved fra gennemgangen af KMD Web-Betaling, at der er et væsentligt antal medarbejdere i KFF, der har rettigheder til alene at gennemføre en udbetaling på 25.000 kr. og opefter via en e-faktura. Det tilsvarende vil være tilfældet i det omfang, at KØR Workflow bliver taget i brug. Det er vanskeligt at få et overblik over de fastsatte grænser i Web-Betaling, idet der ikke foreligger en standardudskrift over rettigheder.</p> <p>Til orientering har KS i forhold til 2009 indført funktionsadskillelse for så vidt angår manuelt oprettede kreditorer i KØR, mens oprettelse af stamdata for nye leverandører, der sender e-fakturaer til KØR fortsat sker automatisk, ligesom ændring af betalingsinformationer på eksisterende kreditorer sker automatisk, hvorfor disse oprettelser / ændringer reelt foretages uden behørig funktionsadskillelse. I Web-Betaling, der er under udfasning, behandles hver transaktion hver for sig uden anvendelse af et egentlig kreditorregister.</p> <p>Der er i KØR Workflow indarbejdet kontrol der betyder, at den enkelte medarbejder ikke kan ændre på den betalingsinformation der er påført på den post der godkendes, ligesom der er kontroller der sikrer, at dubletter kan identificeres. Tilsvarende i Web-Betaling hvor oplysninger vedrørende Læs-Ind fakturaer dog jf. 6.1.1 kan redigeres. Det er vores vurdering, at dette er effektive automatiske kontroller, der imødegår risikoen for at en række utilsigtede fejl begås. Disse kontroller dækker imidlertid ikke risikoen for at tilsigtede fejl begås, i form af, at der bliver sendt elektronisk faktura til kommunen, der oprettes automatisk i stamdata uden behørig funktionsadskillelse og efterfølgende godkendes og sendes til betaling af en person med eneprokura.</p>	<p>Tidsfrist</p> <p>31.12.2011</p> <p>Direktionen tager revisionens anbefalinger til efterretning. Kultur- og Fritidsforvaltningen vil foretage den skitserede efterkontrol for 2010 ved en repræsentativ stikprøvekontrol. Workflow implementeres i Kultur- og Fritidsforvaltningen i 2011. KFF har anmodet ConcernService om at udvikle en standardrapport, der kan vise transaktioner, der kun er godkendt af én person i Workflow.</p>	<p>Forvaltningen har implementeret KØR Workflow, og systemet er i drift. KS har udviklet en rapport, og KFF har været i dialog med KS omkring brugervenligheden mhp. at kunne benytte rapporten til det krævede ledelsestilsyn. Forvaltningen erfarer, at ekstern revision også drøfter den manglende markering af dokumentation for én godkender.</p> <p>Vedr. 2010 har forvaltningen for det udgæede KMD Web-betaling udført en repræsentativ stikprøvekontrol i december 2011 på 20 fakturaer, heraf var 3 stk = 15% godkendt af én person. Ved indførelse af KØR Workflow er rettigheder justeret og dokumenteret.</p>
<p>Risiko</p> <p>Der er mange medarbejdere i KMD Web-Betaling, der har rettigheder til at godkende transaktioner (omkostning og udbetaling) inden for de fastsatte beløbsgrænser for egengodkendelse, der kan være mellem 0 kr. og ubegrænset. Dette gælder tilsvarende for KØR Workflow i forhold til den gældende opsætning, men vi har fået oplyst, at Workflow ikke er implementeret i 2010. Når den foreskrevne og udvidede budgetkontrol (stikprøver) ikke er implementeret, og der samtidig ikke sker en manuel verifikation af nye kreditorer og betalingsinformationer, vil der være en forøget risiko for at regnskabet indeholder fiktive eller uautoriserede transaktioner. Risikoen er primært en risiko for besvigelser og medfører sandsynligvis ikke væsentlige fejl i regnskabet.</p>		
<p>Anbefalinger</p> <p>Vi har anbefalet KS, at de fælles retningslinier der er henvist til i bilag 4.1, note 6 udarbejdes og implementeres hurtigst muligt. Retningslinierne bør også indeholde regler for dokumentation på forvaltningsniveau, således at det altid er muligt at få et overblik over om den udvidede budgetkontrol er udført af de budgetansvarlige.</p> <p>Vi kan ikke vurdere hvor mange KFF transaktioner der er godkendt af én person. Vedrørende 2010 skal vi anbefale, at der som kompenserende kontrol foretages en samlet udvidet budgetkontrol (stikprøver) af de poster der måtte være tale om. Det bør ske via en rapport der, fordelt på forvaltninger, viser hvilke poster der kun er godkendt af én person, hvem personen er og hvilken beløbsgrænse personen er opsat til. Vi har anbefalet KS at designe disse rapporter til brug for forvaltningerne.</p> <p>Den skitserede efterkontrol for 2010 for KFF, bør udføres hurtigst muligt.</p>		

Observationer fra årsregnskabsrevisionen for 2010

Emne: Rejse- og repræsentationsomkostninger		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
Observation	Prioritet	Tidsfrist	Afsluttet
<p>Vi har foretaget revision af forvaltningens rejse- og repræsentationsomkostninger. Vi har rekvireret forvaltningens forretningsgang for afholdelse af repræsentationsomkostninger. Forretningsgangen indeholder væsentligst bestemmelser om, at formål og antal deltagere skal fremgå af omkostningsbilagene, samt at omkostningerne ikke må overstige 1.000 kr. pr. person. Vi har på stikprøvebasis efterprøvet forvaltningens afholdte repræsentationsomkostninger. Vores gennemgang af afholdte repræsentationsomkostninger har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger. Vi har dog identificeret enkelte mangler i form af manglende dokumentation for deltager og anledning.</p>		<p>Ledelsen er enig i revisionens anbefaling. Fremover vil <u>alle</u> bilag vedrørende omkostninger til politisk repræsentation i sekretariatet blive godkendt af 2 personer i forening.</p>	<p>Fra og med 1. oktober 2011 er alle bilag for den politiske repræsentation blevet godkendt af 2 personer i forening.</p>
<p>Anbefalinger</p> <p>Vi har bemærket, at i sekretariatet skal manuelle bilag vedrørende repræsentationsomkostninger godkendes af 2 personer i forening, mens elektroniske bilag vedrørende repræsentationsomkostninger godkendes af en person med eneprokura på op til 500 t.kr. Det er vores anbefaling, at forvaltningen, under hensyntagen til, denne type omkostningers særlige følsomme karakter, overvejer også at implementere funktionsadskillelse ved godkendelse af de elektroniske repræsentationsbilag.</p>			

Emne: Ansvarsfordeling for anlægsaktiver		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
Observation	Prioritet	Tidsfrist	Afsluttet
<p>Vi har i forbindelse med vores revision af forvaltningens anlægsaktiver konstateret, at nogle funktioner vedr. anlægsaktiver varetages i økonomiforvaltningen, herunder særligt køb og salg af anlægsaktiver. Afstemning af anlægskartoteket samt gennemførelse af afskrivninger foretages af Koncernservice, mens forvaltningen selv har det overordnede ansvar for selve anlægskartoteket. Det er vores opfattelse, at der foretages dispositioner vedrørende forvaltningens anlægsaktiver, uden at forvaltningen nødvendigvis orienteres hurtigt om den foretagne disposition. På tilsvarende vis synes forvaltningen ikke at være orienteret om, hvorvidt anlægsaktiverne er afstemt, og om der er udestående forhold, der skal tages hånd om.</p>		<p>KEJd vil drøfte muligheder med Økonomiforvaltningen for samling af fremtidige anlægsregistreringer indenfor et regnskabsår, jf. pkt. 4.1. herunder at kommunikationsprocessen og registreringsproceduren ved køb og salg optimeres.</p>	<p>KEJd har valgt i december 2011 at udarbejde og fremsende en oversigt til ØKF over de køb og salg af ejendomme, som KEJd i løbet af året 2011 er blevet informeret om, at ØKF har handlet på kommunens vegne. KEJd har i den forbindelse anmodet ØKF om en skriftlig bekræftelse på at listen er komplet og retvisende for året 2011, med svar til KEJd primo 2012.</p>
<p>Risiko</p> <p>Det er vores opfattelse, at der ikke altid forekommer at være rettidig kommunikation mellem den disponerende forvaltning (Økonomiforvaltningen) og den udførende forvaltning (Kultur og Fritidsforvaltningen, Koncernservice), hvilket øger risikoen for, at der ikke foretages rettidig bogføring i forhold til for eksempel et gennemført køb eller salg af en ejendom. Særligt omkring statusdagspunktet er det vigtigt, at information tilgår forvaltningen hurtigt, så det sikres, at anlægskartoteket bliver ajourført korrekt i forhold til aflæggelse af årsregnskabet.</p> <p>Vi skal for god ordens skyld oplyse, at vi har konstateret, at anlægskartoteket er ajourført for så vidt angår køb og salg af ejendomme i 2010, men der er heller ikke foretaget køb og salg af ejendomme omkring statusdagspunktet.</p>			
<p>Anbefalinger</p> <p>Det er vores anbefaling, at forvaltningen tager stilling til, om det er muligt at implementere en mere hensigtsmæssig kommunikationsform mellem økonomiforvaltningen, Koncernservice og Kultur og Fritidsforvaltningen, for så vidt angår ajourføring og afstemning af anlægskartoteket.</p>			

Rapportering om budgetoverskridelser på igangværende byggeprojekter og risikoovergang på anlægsprojekter		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
Observation	Prioritet	Tidsfrist	Afsluttet
<p>Observation</p> <p>Vi har gennemgået enkelte igangværende byggeprojekter i KEJD, med henblik på at vurdere boniteten i godkendte byggeprojekter, herunder om risikoen for betydelige budgetoverskridelser rapporteres rettidigt til ledelsen og forvaltningens udvalg, samt vurdere hvorledes merforbruget på projekter finansieres.</p> <p>Vi har konstateret, at KEJD i øjeblikket har to igangværende projekter, opførelse af Ørestad City Skole samt Lergravsparkens skole. Vi har konstateret, at der er risiko for, at disse 2 projekter vil realisere betydelige merforbrug. Vi har konstateret, at KEJD overtager den økonomiske risiko for styring og afslutning af en bygge- eller renoveringsprojekt fra en anden forvaltning. Baseret på medtaget rapportering til ledelsen og udvalget er det vores opfattelse, at der er tilgået ledelsen og udvalget rettidig information om disse 2 projekter. Vi har konstateret, at de forvaltninger, der rekvirer projekter hos KEJD, på månedsbasis modtager rapportering vedr. status på deres igangværende projekt.</p>		<p>31.12.2011</p> <p>KEJd har fra 1. april 2011 sammenfattet en månedlig anlægsopfølgning på problemområder over 10 mio. kr. til KFF/ØKF. KEJd vil ved høring/indstilling af nye anlægsprojekter fokusere på budgetlægningen for at risikominimere merforbrug. Risikostyring på tid samt forbrug vs. budget vil i 4. kvartal 2011 kunne afreporteres i kommunens økonomisystem (KØR) via Kejds nye anlægsprojektstyringssystem, KØPS.</p>	<p>"Rapportering af risikostyring på anlæg på tid samt forbrug ift. budget kan ikke som forudsat gores via KØPS, da KØPS endnu ikke er gået drift.</p> <p>Rapportering af risikostyring til KFF/ØKF i form af bl.a. den månedlige risikoopfølgning, og den kvartalsvise anlægsoversigt sker derfor fortsat via sammenkøring af budget i KØR/RUBIN med projektdata i P&B's projektdatabase. Den løbende afreportering (bestilleroversigten) på tid og økonomi til de bestillende forvaltninger sker ligeledes fortsat via udtræk fra P&B's projektdatabase. Når KØPS er gået i drift vil risikostyringen fuldt ud overgå hertil, hvor alle relevante data vil være samlet.</p>
<p>Risiko</p> <p>Det er vores vurdering, at der kan være betydelig økonomisk risiko for forvaltningen ved overtagelse/opførelse af nyt projekt på trods af, at forvaltningen foretager et grundigt forarbejde ved budgettering af projektet, og at der i hvert projekt indregnes en budgetbuffer på op til 10 % af entreprisens summen. Dette skyldes, at når et byggeprojekt er overdraget til KEJD fra en anden forvaltning, overføres samtidigt den økonomiske risiko til KEJD. Det betyder, at eventuelle merforbrug på det enkelte projekt skal finansieres af KEJD, ligesom eventuelle mindreforbrug tilfalder KEJD. I KEJD skal ved forventet merforbrug indhentes en tillægsbevilling hos Borgerrepræsentationen. Merforbruget kan finansieres med interne lån, men såfremt forvaltningen ikke realiserer kommende projekter med betydeligt mindreforbrug, vil KEJD alt andet lige være tvunget til at afdrage på interne lån over grundbudgettet, der skal anvendes til planlagt og akutvedligeholdelse.</p>			
<p>Anbefalinger</p> <p>På grund af ovennævnte risiko er det vores anbefaling, at forvaltningen overvejer at implementere særskilt oversigtsark i den månedlige ledelsesrapportering til forvaltningens øverste direktion vedrørende aktuel status på væsentlige og risikofyldte projekter, der blandt andet kan indeholde information om fx færdiggørelsesgrad, forventet mer/mindre-forbrug, forventet færdiggørelses tidspunkt, væsentlige risici samt behandling heraf. Forvaltningen har derved et bedre grundlag for afgivelse af risikovurderingerne til anlægsoversigten til Økonomiudvalget – i anlægsoversigtens kolonne "Eventuelle risici".</p>			

Emne: Rettigheder til anlæg		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
Observation	Prioritet	Tidsfrist	Udsættes til 2012
<p>Observation</p> <p>Vi har i forbindelse med revisionen gennemgået årets afgang på anlægsaktiver. Vi har i denne anledning identificeret en afgang for anlægget Borgervænget 5, som har været registreret i anlægskartoteket side 2006, men som er afgangsført i 2010 med den begrundelse, at Københavns Kommune ikke har haft rettigheden over ejendommen.</p> <p>Det har ikke været muligt at identificere i systemet, hvem der har tilgangsført dette anlæg i 2006, da der ikke er et synligt registreringsspor på indtastninger ved til- og afgang i anlægssystemet.</p>		<p>31.12.2011</p> <p>Ledelsen tager anbefalingen til efterretning. Når projektstyringsmodulet KØPS er implementeret vil KEJd prioritere opgaven vedrørende gennemgang af anlægskartoteket.</p>	<p>KØPS er forsinket og endelig dato for idriftsætning kendes endnu ikke.</p>
<p>Risiko</p> <p>Der er risiko for, at der i anlægskartoteket befinder sig anlæg, som Københavns Kommune ikke har rettigheden til, men som endnu ikke er blevet identificeret.</p>			
<p>Anbefalinger</p> <p>Det er vores anbefaling, at der foretages gennemgang af anlægskartoteket med henblik på at sikre, at KEJD anlægskartotek er ajourført.</p>			

Emne: Ledelsestilsyn med forvaltningens institutioner		Ledelsens kommentarer og tiltag	Tidsfrist	Status
Observation	Prioritet		30.06.2011	
<p>Vi har konstateret, at ledelsen i væsentligt omfang har outsourcet det løbende tilsyn om håndtering af indbetalinger mv. i de enkelte institutioner til Koncernservice, og at der efter etablering af en ny forvaltningsstruktur, med overflytning af opgaver fra den hidtidige sojlestruktur til institutionerne først i september 2010, er udfærdiget nye formaliserede forretningsgange og retningslinier for kasseområdet i de enkelte institutioner, og at der i den mellemliggende periode tilsyneladende ikke har været fastlagt formelle retningslinier for tilsynet med de enkelte institutioner, herunder kompetencen mellem den formelle ledelse og Koncernservice.</p> <p>Vi har imidlertid konstateret, at der på månedsbasis foretages budgetopfølgning for hele forvaltningen på månedsbasis, der udmøntes i en ledelsesrapportering til forvaltningens øverste ledelse. Vi har på baggrund af vores drøftelse med økonomiafdelingen konstateret, at der er etableret forretningsprocesser, der sikrer, at forvaltningens controlling funktion rettes mod væsentlige afvigelsesrapporteringer fra de underliggende institutioner. Vi vurderer, at det er en styrke i forvaltningen, at der på månedsbasis foretages ledelsesrapportering.</p>		<p>KFF er i dialog med KS om revideret metode og metodebeskrivelse for kontantkasseeftersyn, med henblik på at gøre risikovurderingen i forbindelse med afrapportering på kasseeftersyn endnu bedre. KFF vurderer at dette vil give bedre kasseeftersyn i løbet af 2011. Ny metode for eftersyn af kontantkasser, samt tilhørende ny metodebeskrivelse forventes udarbejdet i samarbejde med Koncernservice inden udgangen af 2. kvartal.</p>		<p>Ny metode for eftersyn er aftalt med KS og ydelsen er i drift.</p>
Risiko				
<p>Det er vores vurdering, at månedlige rapporteringsforpligtelser reducerer risikoen for væsentlige budgetoverskridelser i forvaltningens institutioner, men manglende tilsyn med overholdelse af forretningsgange, instrukser mv. på institutionsniveau medfører alt andet lige, at de udførte ledelseskontroller fungerer mindre effektivt.</p>				
Anbefalinger				
<p>Det er vores opfattelse, at de nye retningslinier for håndtering af likvide beholdninger, herunder den gennemførte reduktion i antal af kontantkasser mv., som udgangspunkt er et hensigtsmæssigt værktøj for udøvelse af ledelseskontrollen, men vi har ikke på nuværende tidspunkt haft mulighed for at vurdere effektiviteten heraf i praksis, ligesom vi skal anbefale, at instrukser for Koncernservices tilsyn med kasseområdet tilpasses de nye retningslinier, herunder kompetencen mellem den formelle ledelse og koncernservice.</p>				

Emne: Manglende huslejekontrakter		Ledelsens kommentarer og tiltag	Tidsfrist	Status
Observation	Prioritet		31.12.2011	
<p>I forbindelse med vores gennemgang af huslejeopkrævninger har vi konstateret, at der i række tilfælde ikke foreligger en skriftlig lejekontrakt mellem Københavns Kommunes Ejendomme og lejer. Der er typisk tale om lejeforhold, som har bestået i mange år, og hvor der tilsyneladende er aftalt en fast leje i forbindelse med opstarten af lejeforholdet.</p>		<p>I forbindelse med gennemgangen af kommunens lejemål er det konstateret, at der mangler at blive udarbejdet ca. 50 fysiske lejekontrakter. Risikoen for tab ved de manglende kontrakter er op til 0,5 mio. kr. årligt, svarende til 0,0004 % af Københavns Ejendoms samlede lejeindtægt på knap 1,2 mia. kr. Kontrakterne vil blive udarbejdet inden udgangen af 2011. De resterende lejekontrakter forventes udarbejdet med udgangen af 4. kvartal 2011.</p>		<p>Der er varslet forhandling med de sidste 14 lejere, og nye udkast forventes udsendt til lejerne medio januar 2012. Lejekontrakterne forventes udarbejdet og underskrevet ultimo marts måned 2012.</p>
Risiko				
<p>Manglende skriftlighed i lejeaftalerne indebærer en risiko for, at der ikke opkræves den rette leje, ligesom det, som følge heraf, ikke er muligt at regulere lejebeløbet i takt med prisudvikling, ændring af skatter og afgifter mv. Den manglende skriftlighed indebærer endvidere, at KEJd ikke har mulighed for at opkræve bidrag til forbrugs- og driftsregnskaber mv. KEJds rettigheder, i relation til lejer, vil også typisk være mindre gunstige, idet lejeforholdet vil blive reguleret gennem lejelovningens standardbestemmelser i stedet for aftale mellem udlejer og lejer.</p>				
Anbefalinger				
<p>Vi skal anbefale, at der for samtlige lejeforhold oprettes lejekontrakter mellem KEJd og lejer, og at der i disse lejekontrakter aftales nærmere vilkår for regulering af leje i takt med prisudvikling, stigning i skatter og afgifter, lejers andel af forbrugs- og driftsregnskaber mv.</p>				

Emne: Manglende udarbejdelse af forbrugs- og driftsregnskaber		Ledelsens kommentarer og tiltag	Tidsfrist	Status
Observation	Prioritet		31.12.2011	
<p>Vi har konstateret, at der for 3 ejendomme ikke er blevet udarbejdet forbrugsregnskab og/eller ikke foretaget opkrævning eller afregning af reguleringsbeløb i henhold til forbrugsregnskabet. I henhold til lejelovgivningen har KEJd derved mistet muligheder for at foretage efteropkrævning af reguleringsbeløb. Lejer kan i modsætning hertil fortsat kræve tilbagebetaling af for meget indbetalt bidrag til forbrug.</p> <p>En tilsvarende problemstilling kan være gældende for så vidt angår ejendomme, hvor lejere bidrager til betaling af ejendommens driftsomkostninger.</p>		<p>De 3 manglende forbrugsregnskaber skyldtes problemer med kvadratmeter-fordelingen. Problemet er løst og forbrugsregnskaberne er udarbejdet.</p> <p>Der vil blive etableret en systematisk kontrol af, om der for samtlige ejendomme er udarbejdet relevante forbrugs- og driftsregnskaber, herunder bogføring og opkrævning af reguleringsbeløb. Den systematiske kontrol vil være fuldt implementeret ved udgangen af 4. kvartal 2011</p>		<p>Den systematiske kontrol vil blive foretaget i forbindelse med regnskabsafslutningen for 2011.</p>
Risiko				
<p>Manglende udarbejdelse af forbrugs- og driftsregnskaber, henholdsvis manglende afregning af forbrugsregnskaber, indebærer risici for, at KEJd lider økonomisk tab som følge heraf.</p>				
Anbefalinger				
<p>Vi skal anbefale, at der i forbindelse med regnskabsafslutningen foretages en systematisk kontrol af, om der for samtlige ejendomme er udarbejdet relevante forbrugs- og driftsregnskaber, herunder bogføring og opkrævning af reguleringsbeløb. Kontrollen kan foretages via dataudtræk med relevante transaktionskoder, således at det undersøges, om der er ejendomme, hvor der i perioden 1/11 – 31/10 er opkrævet a conto bidrag til forbrugs- og/eller driftsregnskaber, uden at der er foretaget slutafregning af forbrugs- og/eller driftsregnskaber..</p>				

Opfølgning på ikke afsluttende observationer fra 2009 – revisionsbemærkninger

Emne: Ændringer af betalingsoplysninger for læs-ind fakturaer		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Deloitte kommentarer Prioritet</p> <p>I denne revisionsbemærkning bemærkede vi, at der for alle almindelige brugere af webbetaling er mulighed for at ændre betalingsoplysninger for så vidt angår leverandorfakturaer, der er modtaget via Læs-Ind berauer. Dette øger risikoen for, at der er betalt til en forkert leverandør eller person, hvadenten det er sket ved en fejl eller bevidst besvigelser. I forbindelse med revisionen for 2010 har vi konstateret, at ledelsen vil implementere KØR workflow i løbet af 2011, hvorfor nuværende kontrolmangler vedrørende Web-Betaling ikke er afhjulpet. Vi vurderer derfor, at denne kontrolsvaghed er uændret i forhold til 2009.</p>		<p>Tidsfrist</p> <p>ikke relevant</p> <p>Direktionen tager revisionens kommentar til efterretning. I KØR Workflow sikrer den indbyggede systemsikkerhed mod ændring af betalingsoplysninger. KØR Workflow vil være fuldt implementeret i KFF inden 1. juli 2011. På den baggrund vurderes det, at risikoen for, at der sker ændringer i betalingsoplysningerne vil være elimineret herefter. Det vil være særdeles ressourcekrævende at foretage efterkontrol af om der manuelt er ændret betalingsoplysninger på læs-ind fakturaer. Det er Direktionens vurdering, at indsatsen ved en sådan efterkontrol vil overstige effekten, og der foretages derfor ikke yderligere efterkontrol.</p>	<p>Afsluttet</p> <p>KØR Workflow er fuldt implementeret i juli 2011.</p>

Emne: Håndtering af udgifter/udbetalinger via Web-Betaling, når der ikke foreligger en E-faktura		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Deloitte kommentarer Prioritet</p> <p>I denne revisionsbemærkning bemærkede vi, at der for alle brugere af Web-Betaling er muligt at oprette en manuel udgift og udbetale til en vilkårlig betalingsmodtager, uden at udbetalingen specifikt er godkendt af en anden person. Denne kontrolsvaghed forøger risikoen for, at der kan ske tilsigtede eller utilsigtede fejlregistreringer og udbetalinger. I forbindelse med revisionen for 2010 har vi konstateret, at ledelsen vil implementere KØR workflow i løbet af 2011, hvorfor nuværende kontrolmangler vedrørende Web-Betaling ikke er afhjulpet. Vi vurderer derfor, at denne kontrolsvaghed er uændret i forhold til 2009.</p>		<p>Tidsfrist</p> <p>Ikke relevant</p> <p>Direktionen tager revisionens kommentar til efterretning. I KØR Workflow vil der være en funktionalitet der sikrer mod at der oprettes manuelle udgifter og udbetalinger. KØR Workflow vil være fuldt implementeret i KFF inden 1. juli 2011 på den baggrund vurderes det at risikoen for at der oprettes manuelle udgifter og udbetalinger vil være elimineret herefter. Det vil være særdeles ressourcekrævende at foretage efterkontrol af området. Det er Direktionens vurdering at indsatsen ved sådan en efterkontrol langt vil overstige effekten. KØR Workflow vil være fuldt implementeret i KFF inden 1. juli 2011 på den baggrund vurderes det at risikoen for at der oprettes manuelle udgifter og udbetalinger vil være elimineret herefter.</p>	<p>Afsluttet</p> <p>KØR Workflow er fuldt implementeret i juli 2011.</p>

Emne: Forretningsgange og interne kontroller på lønområdet		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Deloitte kommentarer Prioritet</p> <p>I denne revisionsbemærkning anbefalede vi, at kontroller på lønområdet fremover dokumenteres, idet der blev konstateret svagheder i forretningsgangene.</p> <p>I overensstemmelse med ledelsens handlingsplan har KS ultimo 2010 opdateret de interne forretningsgange, og disse er implementeret i ØKF.</p> <p>Ledelsens handlingsplan anses for gennemført, men revisionsbemærkningen kan først endeligt afsluttes, når vi i forbindelse med revisionen for 2011 har testet hvorvidt de opdaterede forretningsgange fungerer betryggende. Revisionen for 2010 er ikke baseret på gennemgang af de opdaterede forretningsgange, idet de ikke har fungeret gennem hele 2010.</p> <p>I forlængelse af ovenstående er vi bekendt med, at ØU den 8. februar 2011 besluttede, at der skal udarbejdes obligatoriske retningslinjer for anvendelse af kommunens lønsystem, som afløser de nuværende retningslinjer, der kun er vejledende. Ifølge det oplyste udarbejdes der i 2011 fælles obligatoriske forretningsgange, der dækker de områder som Intern Revision har påpeget.</p>		<p>Tidsfrist</p> <p>31.12.2011</p> <p>KS forventes at fremsende udkast til obligatorisk forretningsgang til alle forvaltninger i løbet af maj 2011. Kultur- og Fritidsforvaltningen vil implementere den obligatoriske forretningsgang når den foreligger.</p>	<p>Afsluttet</p> <p>Den obligatoriske forretningsgang er implementeret i løbet af efteråret 2011.</p>

Emne: Ledelsestilsyn for drifts- og balancekonti		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Deloitte kommentarer Prioritet</p> <p>Som opfølgning på vores direksionsnotat fra 2009 har vi konstateret, at ledelsen har taget vores observation fra 2009 til efterretning. Efter det oplyste har forvaltningen i dialog med koncernservice om afklaring af problemer. Det er vores vurdering, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger afklaring på problemet.</p>		<p>Tidsfrist</p> <p>30.06.2011</p> <p>KFF vil indarbejde opfølgning på afstemte konti i den løbende ledelsesrapportering. Opfølgningen skal indeholde risikovurdering af konti der enten ikke er afstemt eller er afstemt til opfølgning (KoncernServices afstemningskontrolkategori 2 og 3), samt anbefalinger til håndtering af disse. Opfølgningen vil være implementeret i ledelsesrapporten ved udgangen af 2. kvartal 2011.</p>	<p>Afsluttet</p> <p>Opfølgningen er implementeret i ledelsesrapporten fra 2. kvartal 2011 og udføres hvert kvartal i forbindelse med balanceafstemningen.</p>

Emne: Håndtering af systemfejl i forbindelse med opdatering af finanssystemet i 2007		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Deloitte kommentarer Prioritet</p> <p>I 2009 konstaterede vi, at Kultur og Fritidsforvaltningen har en række aktiv- og passivkonti i balancen uden reelt indhold. Vi har fået oplyst, at problemet er forsøgt afhjulpet, men at forvaltningen er blevet bedt af Økonomiforvaltningen om at tilbageføre udligningen af de valgte poster, da dette gav anledning til ubalance i KØR. Det er vores vurdering, at det er utilfredsstillende, at Kultur og Fritidsforvaltningen ikke har fået den nødvendige assistance til at løse problemet.</p>		<p>Tidsfrist</p> <p>31.12.2011</p> <p>Direktionen tager revisionens bemærkning til efterretning. Kultur- og Fritidsforvaltningen er fortsat interesseret i at få løst problemet.</p>	<p>Afsluttet</p> <p>KFF følger samme proces resten af kommunen og håndteringen vil blive bekraftet over for revisionen i forbindelse årsafslutningen af regnskab 2011.</p>

Emne: Fuldmagtsforhold og manglende afstemning af bankkonti		Ledelsens kommentarer og tiltag	Status
<p>Deloitte kommentarer Prioritet</p> <p>Ved enkelte af de uanmeldte beholdningsfejlsyn, vi foretog på forvaltningens institutioner i 2009, konstaterede vi, at nogle institutioner har alenefuldmagt til at hæve penge på institutionens bankkonti. Vi har fået oplyst at forvaltningen er ved at udarbejde ny bemyndigelsesstruktur, som endnu ikke er implementeret. Det er vores vurdering, at alenefuldmagt øger risikoen for besvigelser.</p>		<p>Tidsfrist</p> <p>30.06.2011</p> <p>Direktionen tager revisionens kommentar til efterretning. Kontoen, der vedrører to af de fire alenefuldmagter er lukket. Konti hvortil de øvrige alenefuldmagter er givet vil blive lukket snarest, alternativt vil alenefuldmagterne blive trukket tilbage. Alle alenefuldmagter vil være trukket tilbage inden udgangen af 2. kvartal 2011.</p>	<p>Afsluttet</p> <p>Alle alenefuldmagter er trukket tilbage i 3. kvartal 2011.</p>